

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות טו.

עין משפט גר מצוה

נבא א מיי פ"ח מהל'
מקואות הלכה א
סגנון עשין רמח טו"ש י"ד
ס"י רב ספקי מ וספקי נב:

תוספות ישנים

ת"ש ר' טרפון אומר
תלמידי ממי מבל ליה
לדי ואשאלה אלמנה עשו
ב"ש כדבריהם. ומשני
ואשאלה לחמירי כב"ה.
והא תלמידי קאמר ופ"ה
ואין זה מרוב גשמת כב"ה
דפשיטא דהלכה כב"ה בכל
מקום. ולא תהיל דמלי
פריך הלא אשמעינן תרוב
הרבות דלא כב"ש שרי ר'
טרפון ממלמידי ב"ש הוא.
ל"ח נראה דגרסינן אפסא
מ"ש תלמידי ממי מבל ליה
הבא לדי ואשאלה אלמנה
לא עשו וכו' ומשני אימא
ואשאלה כב"ש [ופריך].
והא תלמידי קאמר ואין זה
מרוב גשמת כמו רבו
ומשני לאפוקי מדר' יומן
וכו': ונהג בו עי' עשורין
וא"ת והא דגרסינן [קדושין
נא]. המורה כעשיות
משפוטיות מוקלסות מר'
דמשפוטיות הוא טבל והכל
נמי איכא טבל בגויהו. ו"ל
דמשפוטיות על מנאי ואומרי
אם זה מעשר עבד הרי הוא
לעניים ואם זה מעשר שני
הרי הן מוחללין על מעות
הללו והמעות יבאש
לירושלים ויקנה מהן זכרי
סעודה וכן יבשה משני
העשורין א':

א' אינו מוכן לדעשה סכד
היה חזק מעשר סגי וכו'
ב' ממוס' כחן כחן הירושל' וכו'
ד' עשין נבל כחן ו"ל וכן
ד' עשין ככל עי' עשורין ועיין
ז"ע.

תוס' חד מקבאי

תנן היום במסכת מקואות
פ"ד השוקת שבטל אין
ממלאין בה ואין מקדשים
בה ואין מוזן הימנה ואינה
צריכה צמיד פתיל ואינה
פוסלת את המקהה היתה
כלי וחברתה כסוד ממלאין
בה ומקדשין בה ומזין
הימנה וצריכה צמיד פתיל
ופוסלת את המקדש נקובה
מלבטתה אם מן הצד אם
אינה יכולה לקבל המים
כל שהיא כשרה כמה היא
בנקב כשפופרת [הגור].
תני ארי"ן בן תירא מעשה
בשוקת יהודא שהיתה
בירושל' כהתייבשה וזו
מפני שהיא בקצת פירושי
ר"ש ו"ל על לא נכון:

דשכן היא עלמה מתחללת ו"ל דלר' יהושע אינטריך היא תועבה ואין
צנייה תועבין דלא תימא צנייה תועבין משום דכתיב זה טומאה כעירות
ואפי' לרצון דרבי יומי זן כיפר דמוקמי לה [לעיל ד' א':] אסוטה
הא ארמון דאין מקרא יואל מידי פשוטו ואפילו למ"ד קין דליתעבד

איתעבד מ"מ אינטריך היא תועבה
דלא תימא ארמון גרושתו נמי קאי
ועוד דאינטריך ליה היא למעוטי דלא
מדרוש מלשון תועבה שנייה תועבין
וקלמ קשה דקאמר' לקמן דעבו מר'
יהושע בני לרות דב"ה ל"ש מהו
למאי נפקא מינה למיפשת ולד מחזיר
גרושתו והיכי איכא למיפשת מינה
דלמא ולד מחזיר גרושתו יש לפסול
מטעם טומאה דכתיב זה או משום
תועבה ואי נמי בני יצמה לשוק
פסוליס יש להכשיר בני מחזיר גרושתו
דהיא תועבה ואין צנייה תועבין איכא
למימר דלמא למידק דיצמה לשוק
צנייה תועבין ו"ל דלוינה לא מסקי
אדעתייהו הך דרשות ולא צעו אלמא
אי אמרינן ק"ו גבי יצמה לשוק
או לא: ונהג בו שני עשורין.
צירושלמי מפרש דהפריש מעשר
שני ופדאו וחלק המעשר לעניים
והמעות אלכ צירושלים:

גמריה איבתפק ליה. הוה מני
למימר וליטעמין היכי
עבד כחומרי דמר וכחומרי דמר
והכתיב (קהלת ג) הנכיל צמחן הולך
דהכי פריך עלה צפ"ק דצירושין.
(דף יד א')

וסיבך ע"ג נבי משה ש"מ עשו.
מכאן משמע דמ"ד לא
עשו אפי' היכא ד"ש לחומרא היו
עושים כב"ה לקולא:

עירוב מקואות בשפופרת הנוד
כו'. וא"ת והא תנן צמס'
טהרות (פ"ח ט"ו) ומייתי לה צריש
פ"צ דגיטין (דף טו. וס) הללוק
והקטפרס ומסקה טופח אינן חיבור
לא לטומאה ולא לטהרה אבל טופח
להטפיח חיבור ואמר ר"ת דנקב
צעינן כשפופרת הנוד אלל צמס'
הצאים מון הנקב סגי צטופח
להטפיח ואין נראה לר"י דתנן צמס'
מקואות צפ' ששי (מ"ט) כותל שצין ב'
מקואות שנסדק לשתי מלטרף לערב
אין מלטרף עד שיהא צמקוס אחד
כשפופרת הנוד רבי יהודה אומר
חילוף הדברים נפרצו זה לתוך זה על
רום קקליפת השום על רוחצו כשפופרת
הנוד משמע דלמעלה כשאין
דבר מפסיק צריך שיהא קף על

רומו קקליפת השום וצרוחצ שפופרת ולא סגי צטופח להטפיח וצנקובה
זו לזו ומפסיק הכותל משמע דלר"י מים כשפופרת ועוד דאם אין
צמיס הצאים דרך הנקב אלל טופח להטפיח אין כאן נקב רוחצ
מים כשפופרת שאין הנקב מרובע אלל עגול דקאמרין כשמי
אכצעות חוזרות למקומן אלל ודאי נקב מלא צעינן וכשצפינן למעלה
סגי צקליפת השום כרוחצ שפופרת ונראה לר"י דהיה דלנוק
וקטפרס לא לענין חיבור מקואות איירי אלל לענין השקה דאם
טופח אין חיבור ומהקה טופח אין חיבור להטפיח הוי השתא הוי לטהרה
דומיא דלטומאה ובהדיא מתייבא לענין השקה צמס' טהרות צפוק פרק שמיני וצריש פרק שני דגיטין (דף טו. וס) מסיק עלה דלמא לענין
מקואות ורבי יהודה היא מכלל דעד השתא לא הוי מוקי לה לענין מקואות מוקי לה דוקא כר' יהודה אבל
לרצון לא הוי חיבור צטופח להטפיח ולר' יהודה נמי טופח להטפיח לא הוי חיבור אלל משום גוד אחית כהיה דאם היו רגליו נוגעות
צמיס דאיירי זה רבי יהודה אלל היכא דלא שייך גוד אחית כמו צקרקע שוה לא הוי טופח להטפיח חיבור אלל צעי מים צפיס
קקליפת השום וכן משמע דנפרצו זה לתוך זה על רום קקליפת השום אמי כרבי יהודה דהוכיח שם צרישא ומה שסקה על זה בכל שאר
הדבור פפרשו פרק שני דגיטין ואין להאריך כאן:

שהיו חוללות. וינשאו לשוק בהכשר לדברי הכל: מה נעשה לרבות
הראשונות. שתיצטו וצנייהם ממזרים אם נגמור הלכה שלא יתיצמו:
לרוב עלמה. ואלרות דב"ה שנישאו לשוק קאי והאי ומאי נעשה לרוב
אצנים קאי דהאי אפי' לב"ש כשרים לקהל אלל אכרה עלמה: רבי

טרפון. מתלמידי ב"ש מהי: מסי
סבא לרס הכס. מנאיה לדי:
ואשאלה. אייבס אותה כדברי ב"ש:
ואשאלה. לשוק כדברי ב"ה: והא
האצני קאמר. ואם כב"ה מה חידוש
כ"ע הכי נהגו: לאפוקי מדר' יוחנן
זן גוריי. דלמיר תקנתא דחוללות:
מסלמידי ב"ש הוא. צתמיה והלא
מזני בניו של הלל הוא: אינונים
היסה. ותנן' או שנמאלו אילונית
צרותיהן מותרות: ה"ג הכיר זה ולא
הכיר זה איכא צנייהו. ול"ג אלל
למ"ק דוקא דלא הכיר זה הוא דהוי
מקח טעות אבל הכיר זה לרעה
עשורין. מעשר שני כשה
שניה ומעשר עני כשה
שלישית. שהיתה שניה
נכנסת לשלישית (ר"ה טו)
שניה ויאלה ושלשית נכנסת
הוא. שנה שניה לשמיטה
מעשר ראשון ושני,
והשלישית מעשר ראשון
ומעשר עני (שורבין טו).
אחד כדברי ב"ש.
דלמיר בלחד צצטע ראש'
השנה לאלן וכבר נכנסת
שלישית (טו) צצמיה
נמחשה שנה וכבר נכנסת
שלישית משמיטה (ר"ה
טו). ואחד כדברי ב"ה.
האומרים לא נמחשה שנה
עד משה עבר זו (טו)
דלמיר עד משה עבר זו
לא הוי ראש השנה ועדיין
שניה היא (שורבין טו).
עירוב מקואות. מקוה
חסר צצד מקוה שלם
והצטור צצייסן ומתקנין
(הגיהא כא). כשפופרת
הנוד. אם יש צצמיה
כשפופרת הנוד, קנה
שטמתי צצניי הנוד על עיר
(טו). כשתי אצבעות
חוזרות למקומן. שאדם
יכול לנגלל צצור חללו צ'
אכצעות לכל דד הוי עירוב
(טו).

הכיר זה איכא צנייהו. ול"ג אלל
למ"ק דוקא דלא הכיר זה הוא דהוי
מקח טעות אבל הכיר זה לרעה
עשורין. מעשר שני כשה
שניה ומעשר עני כשה
שלישית. שהיתה שניה
נכנסת לשלישית (ר"ה טו)
שניה ויאלה ושלשית נכנסת
הוא. שנה שניה לשמיטה
מעשר ראשון ושני,
והשלישית מעשר ראשון
ומעשר עני (שורבין טו).
אחד כדברי ב"ש.
דלמיר בלחד צצטע ראש'
השנה לאלן וכבר נכנסת
שלישית (טו) צצמיה
נמחשה שנה וכבר נכנסת
שלישית משמיטה (ר"ה
טו). ואחד כדברי ב"ה.
האומרים לא נמחשה שנה
עד משה עבר זו (טו)
דלמיר עד משה עבר זו
לא הוי ראש השנה ועדיין
שניה היא (שורבין טו).
עירוב מקואות. מקוה
חסר צצד מקוה שלם
והצטור צצייסן ומתקנין
(הגיהא כא). כשפופרת
הנוד. אם יש צצמיה
כשפופרת הנוד, קנה
שטמתי צצניי הנוד על עיר
(טו). כשתי אצבעות
חוזרות למקומן. שאדם
יכול לנגלל צצור חללו צ'
אכצעות לכל דד הוי עירוב
(טו).

הכיר זה איכא צנייהו. ול"ג אלל
למ"ק דוקא דלא הכיר זה הוא דהוי
מקח טעות אבל הכיר זה לרעה
עשורין. מעשר שני כשה
שניה ומעשר עני כשה
שלישית. שהיתה שניה
נכנסת לשלישית (ר"ה טו)
שניה ויאלה ושלשית נכנסת
הוא. שנה שניה לשמיטה
מעשר ראשון ושני,
והשלישית מעשר ראשון
ומעשר עני (שורבין טו).
אחד כדברי ב"ש.
דלמיר בלחד צצטע ראש'
השנה לאלן וכבר נכנסת
שלישית (טו) צצמיה
נמחשה שנה וכבר נכנסת
שלישית משמיטה (ר"ה
טו). ואחד כדברי ב"ה.
האומרים לא נמחשה שנה
עד משה עבר זו (טו)
דלמיר עד משה עבר זו
לא הוי ראש השנה ועדיין
שניה היא (שורבין טו).
עירוב מקואות. מקוה
חסר צצד מקוה שלם
והצטור צצייסן ומתקנין
(הגיהא כא). כשפופרת
הנוד. אם יש צצמיה
כשפופרת הנוד, קנה
שטמתי צצניי הנוד על עיר
(טו). כשתי אצבעות
חוזרות למקומן. שאדם
יכול לנגלל צצור חללו צ'
אכצעות לכל דד הוי עירוב
(טו).

לו אם הנקב. הרחיבו ופיחתו רוצה
מקואות. מקוה חסר צצצד מקוה שלם
ונקב. ושיעור הנקב לצרף המקואות
וקנה שנותנים צצניי הנוד שיעור
שפופרת דהיינו כשתי אכצעות:
החוזרות למקומן. מתהפכות צחלל
הנקב צריות. והיינו צצית הלל
אלל צצית שמהי עד שפחת רוצה:
הרואה

יש כאן מים טמאים ומשיקן צצנה ומצצין ע"י
דומיא דלטומאה ובהדיא מתייבא לענין
מקואות ורבי יהודה היא מכלל דעד
לרצון לא הוי חיבור צטופח להטפיח
צמיס דאיירי זה רבי יהודה אלל היכא
שפחת רוצה: הרואה